

Provkonstruktion

Årskurs: Gymnasiet

Ämne eller kurs: Historia 1a2

Tema: Upplysningen och dess konsekvenser

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas kunskaper om upplysningens idéer, centrala tänkare och dess påverkan på samhällsstrukturer samt politiska system, både i Europa och koloniala områden under 1700-talet.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll:

Undervisningen ska behandla upplysningens idéer, centrala tänkare och hur dessa påverkat samhällsstrukturer och politiska system, både i Europa och koloniala områden under 1700-talet. Fokusera på hur upplysningens tankar ledde till revolutioner och demokratisering.

Kunskapskrav:

Eleven kan redogöra för upplysningens centrala idéer och tänkare samt diskutera deras betydelse för historiska händelser. Eleven kan även koppla samman upplysningens konsekvenser med senare samhällsförändringar på ett respektive professionellt sätt.

Prov

Faktafrågor:

1. Vilket århundrade inföll upplysningen?
A) 16:e århundradet
B) 17:e århundradet
C) 18:e århundradet
D) 19:e århundradet

2. Vem anses vara en central tänkare inom upplysningen?
- A) Machiavelli
 - B) Kant
 - C) Rousseau**
 - D) Hegel
3. Vilket av följande begrepp är centralt för upplysningens idéer?
- A) Samhällskontrakt**
 - B) Feodalsystem
 - C) Absolutism
 - D) Imperialism
4. Vilken rörelse inspirerades av upplysningens idéer?
- A) Romantiken
 - B) Reformationen
 - C) Nationalismen
 - D) Upplysningen**
5. Vad var en av de huvudsakliga effekterna av upplysningen?
- A) Ökad makt för monarkier
 - B) Demokratisering och revolutioner**
 - C) Tillbakagång av vetenskap
 - D) Kristendommens återuppvaknande
6. Vilken av följande filosofer betonar medborgerliga rättigheter?
- A) Thomas Hobbes
 - B) Immanuel Kant
 - C) John Locke**
 - D) Friedrich Nietzsche
7. Enligt Rousseau, vad är nödvändigt för ett legitimt samhälle?
- A) Absolut makt
 - B) Allmän viljan**
 - C) Privata äganderätter
 - D) Kulturell homogenitet
8. Hur påverkade upplysningens idéer den amerikanska revolutionen?
- A) Inspirerade till självständighet och rättigheter**
 - B) Skapade en monarki
 - C) Försvagade förtroendet för statsmakt
 - D) Förbättrade relationerna med Storbritannien
9. Vad var Den Franska Revolutionens slogan?
- A) Fred, bröd och arbete
 - B) Frihet, jämlikhet, broderskap**
 - C) Enighet, styrka, rättvisa

D) Liv, frihet och lycka

10. Vad innebar upplysningens idéer för kvinnors rättigheter?

A) Ingen betydelse

B) Tidiga krav på jämlikhet

C) Endast husmorens roll

D) Minska kvinnors rättigheter

11. Vilken av följande var inte en upplysningstänkare?

A) Benjamin Franklin

B) Voltaire

C) Adam Smith

D) Karl Marx

12. Vad syftade upplysningens idéer till att bekämpa?

A) Okunnighet och tyranni

B) Vetenskap och rationalitet

C) Ekonomisk ojämlikhet

D) Traditionella värderingar

13. Vad var upplysningens syn på religion?

A) Rationalism snarare än dogmatism

B) Total avskaffning av religion

C) Religion som primär makt

D) Absolut trohet till traditioner

14. Vem skrev "Det sociala kontraktet"?

A) Rousseau

B) Hobbes

C) Locke

D) Voltaire

15. Vilken effekt hade upplysningens idéer i koloniala områden?

A) Inspirerade till anti-koloniala rörelser

B) Fördjupade kolonialismen

C) Skapade enhet i kolonierna

D) Minskar medborgerliga rättigheter

Resonerande frågor:

1. Diskutera hur upplysningens idéer kan ses i dagens samhälle.

Denna fråga ger möjlighet för eleverna att koppla historiska idéer till nutida situationer och analysera relevansen.

2. Hur skulle världen sett ut utan upplysningens påverkan?

Eleverna får möjligheten att använda kritiskt tänkande för att föreställa sig

en alternativ historieutveckling.

3. Vilka begränsningar hade upplysningens idéer under sin tid?

Genom denna fråga får eleverna möjlighet att reflektera över de kontextuella faktorer som påverkade upplysningens genomslag.

4. Analysera skillnaderna mellan upplysningens och romantikens idéer.

Detta ger eleverna en chans att se kontraster i filosofiska rörelser och resonera kring deras betydelse.

5. Diskutera vilken betydelse upplysningens idéer hade för utvecklingen av moderna demokratier.

Eleverna kan visa djup förståelse för historisk påverkan på nutida institutioner.

6. Hur har upplysningens tänkande bidragit till utvecklingen av mänskliga rättigheter?

Denna fråga gör det möjligt för eleverna att utforska kopplingarna mellan historiska och nutida koncept.

7. Reflektera över hur upplysningens idéer kan tillämpas på aktuella sociala frågor.

Eleverna får möjlighet att analysera samtida problem med hjälp av historiska perspektiv.

8. Kan upplysningens centrala idéer tillämpas inom andra områden än politik? Ge exempel.

Eleverna kan koppla upplysningens tankar till olika samhällsaspekter och diskutera deras breda effekt.

Bedömning

Provet består av 15 faktafrågor, värderade till 1 poäng vardera, samt 8 resonerande frågor, värderade till 3 poäng vardera. För att uppnå betyg E krävs minst 8 poäng totalt, för betyg C krävs 12 poäng totalt (varav minst 3 poäng från resonerande frågor), och för betyg A krävs 18 poäng totalt (varav minst 5 poäng från resonerande frågor).

Tags: [Prov](#)